

СЛОВО ЗАРАДИ СТРАШНИОТ СУД,
МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК, ПИМУВАНО ВО ПРИЛЕП,
1864 ГОД. 52 ЛИСТА

(Своина на Архивот на СРМ)

ca. 15-2551
мил. бр. 4589/1110
1578 1078 1105

С Л О В О

З А Г А Д И

С Т Р А Ш Е Н Ъ С О Д Ъ Б О Ж І Й,

И

В Т О Р О С П Р И Ш Е С Т В І Е

Х Р І С Т О В О.

Б О Т К О Р Е Н І Й Х Р А К Т Ъ Т В О Е Ю П О У Ч А Х С Я,
Г Л А Г О Л Е Т Ъ П Р О К Ъ: Д У Х С Т Ы Й О У Ч И Ч Е Л О
В Ы Ц Ы, Д А П О З Н А Ю Т Ъ Ю С Т І Х И Б Г О, Т А К И
П Е Р В І И С Т І И; Т О Г Д А К Н И Г А Н Е М А Л О Я О Н И

(Б)

Гледаше небо, и красоты небесныя; и видяше
земля и море, и се что в оу нихъ: за что има
нево солнце, и мѣсяцъ, и звѣзды, и кѣтрокы дѣла-
тъ студеныи, и топыи, сите тѣ мѣртвысе,
а день и ношь ходятъ, и чинятъ тово, что има
бгъ заповѣдалъ: они несе живи, а ѿ бга се бо-
лятъ, и иматъ страхъ; така не чоловіцы
се создание бжје: да познаеме оца на-
шего бга: перво создаль бгъ десеть чи-
новы аггаскѣи и перво аггъль былъ мнѣ-
ту худѣвъ ама помыслилъ една грѣш-
на по мысль: затова падналь ѿ бга,
и ѿ небо; и се оучиниль темень страш-
на дѣволъ; и негово мѣсто ѿстѣнало
праздно: затова посѣ въздаль бгъ не-
бо,

бо, и земля; и ѿ земли создаде перваго
чоловѣка.

Адѣма: и поставилъ оу рай, да сѣди,
и мѹ рекъ: ѿ се да ѣдѣшь ѿ ѿ едно
дерево, що ѣ посреде рай да не ѣдѣшь; ѿ
къ ѣдѣшь ѿ него, къдѣ оумрешь: ѿ дѣво:
лъ кидѣлъ.

Адѣма оу голема красота оу бжій свѣ
тости, и завидѣлъ дѣвола **А**дѣма, и рекъ
на женѣта **В**ѣ, да ѣдѣте ѿ дерева да би
дѣте големи, какъ ѿ бга, и ѣле ѿ това
дерево, и се видѣле голи. **В**тѣ ѿ зависть
дѣвола дошла смѣрть, ѿ злата создаде
бга човѣцы, да ѣдѣтъ на това, ѿ дѣка
испаднеде дѣволите: ѿ сѣга човѣцы ѿ грѣ

(14)
шно живееиъ не познаватъ ни бгга, ни за-
кони бжии; ѿмн ходатъ, и живеатъ ка-
кш безумни добицы: зѣтока реклѣ.

Сѣи бжии: волъ и тѣска познаватъ сво-
ите стопани, ѿ мой люди не мѣ познаватъ
мене бгга: ѿзъ есмь создатель нево, и землѣ
и море, и всѣхъ чеповѣцы: ѿ вые не кѣте да
мѣ познаете.

Ивашъ и оцъ и бгъ и создатель:

Ѿхъ голема ваша слепота: всѣхъ вы влече
дѣволъ надолу; ѿ вые не познавате: какш
кѣдѣ пречекаете страшнаго судѣа ииса хрѣ-
та; онъ кѣдѣ доиде; да суди и живы и мѣ-
ртвы, то мш но, страшень судъ кѣдѣ ѿ жи-
веатъ ѿ гробовите сѣте оумрени и грѣши-

и прѣведни; и вѣрни, и не вѣрни, ѿ прѣвите
 къдѣ лѣтнѣть, да неги фѣне ѡгнь; за
 що тогдаи земля, къдѣ се запѣли, да гори
 со сильный ѡгнь: то акѣ е силень той ѡгнь,
 да падне море то, и сѣте рѣки оу той ѡгн
 нь, не можатъ, да оутѣсатъ ни едиѣ искра;
 Слѣшайте колкѣ люти и тѣшки мѣки, къ
 дѣ дойдѣтъ на тѣе човѣцы, кои не кѣтъ
 да се покаятъ; и кой не слѣшатъ стѣе
 евангеліе; ни хъ къдѣ ги запали той силн
 ый ѡгнь, да ги мѣчи; ѿ прѣведни къдѣ лѣ
 тнатъ високо, какѣ ѡран, да пречѣкатъ
 хрѣта на ѡблацы, ѿ грѣшните къдѣ ѡста
 нѣтъ на земля, тѣмни, тѣснѣи и грѣзни, и
 страшнѣи; и тѣшки какѣ ѡлово:

Ѡхъ! и той ѡгнь къдѣи завлече оу

мѹки ѿгненнїи; за то вѣ смѣ сїте хрѣтіани
 должни, да сѣкаме: за що наша живѡтѣ
 єсть на нѣво; тамш кѣдѣ смѣ живы во
 вѣчнїа ѿ безконечнїа вѣки: ѿ ѡвдѣ смѣ
 сур҃҃҃нѣ, ѡвѣа живѡтѣ єсть кратка,
 кѣкш роса, ѿ слѣна; ѿ кѣкш трава, ѿ
 цвѣтѣ, ѿ дымѣ, тѣе скорш; гинатѣ така
 ѿ ныѣ човѣцы, скорш; кѣдѣ оутрѣме, ѿ
 кѣдѣ ѿдеме тамш на вѣчноа живѡтѣ: та-
 мш нїкой пѣтѣ несѣ оутїра; за то вѣ
 да живѣеме со страхѣ бжїи: за що дїаволь
 єсть кнѣзь на ѡвой вѣкѣ, ходи по човѣцы,
 ѿ рїка кѣкш ѿрелѣнѣ, страшнш; сѡка,
 да ны ѿзѣдѣ живы: то вѣ є ѿ така ѿде дїа-
 воль човѣцы: бо дѣ ѿ бїе, ѿ мѣ зема вѣра,

и и́мъ кра́де оумъ, да не мýслатъ грѣхъ
 ките, и да въборѣютъ оумира́нъ, со токъ
 вѣе дѣволъ човѣцы; тѣе е́е стрѣлы дѣво
 лскїи; и оучи човѣцы, да мýслатъ за
 токъ: тѣе, кои това мýслатъ, тѣе е́е
 вразѣни, о́ни е́е со́съ дýшы и снаги оу
 темни́цы; тѣе не видѣтъ ни оумира́нъ
 ни грѣхови ни́хни:

Слушайте: сего́ и́ма трѣица стѣи:
 живы: стѣи́й прѣо́къ **С**но́хъ, и стѣи́й
 прѣо́къ **И**лїа, и стѣи́й ~~свѣтъ~~ **И**оа́
 ннъ Богосло́въ, тѣе три стѣи́и ни ѿдѣ
 вѣтъ ни пѣтъ, а се живы ѿ сила бжїа,
 а тѣе кѣда оумра́тъ,

Антихристъ кѣдаги оубѣе, и по три дни,

кѣдѣ ѿживеѡтъ со сѣте сѣи за ѣдно, а
 сегѣ, що оумираѡтъ чокѣцы, тѣе дѣшы по-
 минѡватъ по страшны баждѡрницы дѣво-
 лски, тѣе чѡкѡтъ дѣшы хрѣтїански, и мѡжи
 и жѣни ѿ дѣсетъ годїни више: фѡщатъ
 сѣкого тѡмѡ и запыраѡтъ, за секѡкви грѣ-
 хови, кой кесе исповѣдѡлъ, тѡмѡ тѣе дѣ-
 воли тѡмѡ дѣша ѿдрѣжатъ: они имѡтъ
 сѣте грѣхови напїсани на нїхни книги: за
 товѡ, кой се исповѣдатъ: имѡ се ѿ пїсѡва-
 тъ сѣте грѣхови ѿ книгите дѣвоцки: за
 товѡ хрѣтїани пїсѡватъ оумрѣните на сѣа
 лїтѡргїа, кой оумрѣни се споменѡватъ на
 сѣа лїтѡргїа, тѣе се кѡртѡлїсѡватъ
 ѿ

(5)

ѿ рѣки дїаволски: такѣ рекъ хрѣтосъ:
Сите хрѣтїѣни такѣ да чинатъ, со тѣмъ
сѣмъ литургіѣ, се простѣатъ сите грѣхо-
вы на човѣцы: ѿ що раздаватъ вїно ѿ хлѣ-
бъ, ѿ мѣнѣжи, товѣ не дѣва законъ: пер-
вїи хрѣтїѣни такѣ чинїле, какѣ рекъ хрѣ-
тосъ, ѿ сего се совїратъ, ѿдѣтъ ѿ пїятъ,
некой дати пїтъ: що є товѣ, ѿ онї зборѣ-
тъ:

Чините за душѣ, ѿ хъ слѣпи! товѣ є чѣж-
до ѿ сѣмъ црковь: за нїхъ трѣбѣ сѣмъ
литургіѣ, ѿ не ѿдѣнѣ ѿ пїенѣ: глѣдайте пе-
рвїи хрѣтїѣни мѣжи ѿ жѣни дѣнь ѿ нощь
бѣмъ моїле, ѿ нїщо грѣшно не чинїле: ѿ
не пѣле пѣсни дїаволски, ѿ бѣле чїсти,

какъ ѡгнели: они пѣюць и пѣюць пѣсни
 Бжїи Бгѣ: а сега пѣюць пѣсни на дїавола:
 а перките хрїтіани соць чїсто животъ є
 два побѣгоде ю мрежи и рѣки дїаволск
 и: а сега тїе, кои несє молатъ Бгѣ: а ми
 пѣюць, и скїрѣть и игрѣть, ѡхъ тѣшко,
 и горкш на нїхни дѣшны: тїе сє рѣкѣ на
 дїавола.

Хрїтосъ вика: да клѣзѣть сїте хрїтіани
 оутѣсна вратѣ, и смѣнѣ да оучїнатъ на
 плаченѣ; и веселенѣ да оучїнатъ на жѣле
 нѣ; и секїи часъ Бгѣ да сє молатъ и да сє
 чѣвѣть ю стрѣлы дїаволски; и да мысла
 тъ оумїранѣ: кои човѣцы молатъ Бга сек
 їи часъ; при нїхъ сѣди ѡгнѣ Бжїи, и ги

ЧѢВА ѿ трѣжи и ѿ стрѣлы дѣвоиски;
 така казѣе: никто нищо да не милье ѿ
 оной бѣкѣ, а тѣе що имать оумъ злѣп-
 енъ на землѣ, и имать оумъ на оной
 бѣкѣ, и мильдуть пари и стока, они се
 чужди и душманни бѣдѣ; а тѣе, кои немать
 оумъ на стока, и на пари, и се що имать,
 да имъ есть кокъ чуждо; тѣе ходять и жи-
 вѣють оутѣсна врата; и сѣте грѣхови имъ
 се простѣкатъ, а вые се надеете салтъ
 со вѣра, ѿхъ вашъ оумъ слѣпъ!

Никомѣ немѣ поматѣ: за що е христия-
 нинъ: а ма зворѣте: не сме християни, вѣ-
 рѣете бѣга: добро; вѣрѣете: а ма и дѣво-
 ла вѣрѣе, и се стресѣ ѿ страхъ бжій; а ма

никбе добро не чини; а ми се зло чини: та
 ка и вые ако вѣрдете, а никое добро не чи
 ните: вы есте подобни, какъ дѣвола;
 за що какъ снаго безъ души оумре
 на, така и вѣра безъ добро живенѣ е
 оумрена, и секой да се чѣвatz ѿ прокл
 это пѣанство; това е ѿ сите грѣхъки
 поголемъ грѣхъ; сите пѣанцы се врызѣн
 и; и зауздени со оуды дѣволаки, и ги
 бодн дѣвола оувѣчно мѣка; и да си чѣ
 вatz оумъ ѿ грѣшнн помислн тѣ се ѿ
 дѣвола, тѣ грѣшнн помислы оубывatz
 души; за що душа секой чѣсъ сокъ да и
 злѣзе ѿ снаго; а какъ оумре быденѣ:
 а душа со грѣшнн помислы ѿхъ тѣшко
 и горкы, що оумираatz быденѣ не и
 сповѣда

спокѣдани; това оумираѣтѣ страшишѣ: за-
 шѣи ѣма члѣвцы се грѣшишѣ живѣтѣ, ни-
 кой пѣтъ несе молѣтъ на бѣгѣ пѣны сѣк-
 иѣ дѣнь; спѣтъ и ходѣтъ бѣзѣ страхѣ
 бжїи; видѣ бѣгѣ; зашѣ неке, десе покла-
 тѣ; оумѣ ѣмѣ ѣ спѣпелѣ; за това ти
 по сѣчѣе страшна сѣкира бжїа, люто стѣ-

Рѣтъ,
 Уадашѣтѣ кѣкѣ кѣдѣ бѣдѣ страшенѣ
 сѣдѣ, тога и кѣдѣ за трѣвѣтъ (и он кѣдѣ
 свирѣтъ) ѣ небѣ сѣдѣ трѣви ѣтѣскїи,
 и ѣ тѣ трѣви кѣдѣ се потрѣсѣтъ и бо
 и зѣмѣ; многѣ страшишѣ и кѣдѣ пад-
 не сѣнце и мѣцѣ, и звѣзды и небѣ кѣдѣ
 се свѣе кѣкѣ пѣрдѣ, и сѣте воды и мо-
 де кѣдѣ се и сѣшатѣ;

(АІ).

Ѣ зѣмля кѣдасѣ зѣ пѣли да горы со си-
льный Ѣгнь, толкъ, Ѣ силенъ той Ѣг-
нь, да падне море то и сѣте рѣки оу-
той Ѣгнь, не можатъ да оугасѣтъ ни Ѣ-
дно, и скра; слышайте, колѣкъ люти мѣ-
ки, кѣдѣ кѣпатъ грѣшните сами себѣ;
зѣщо нѣки даги мѣчи бѣтъ; Ѣми кѣ-
даги мѣчатъ ихните грѣхови; зѣщо
не се покаѣле; Ѣки бысе покаѣле бѣтъ
биги простѣлъ; Ѣтѣ кой ходѣтъ по ва-
енѣ, и помагѣи, и кой сонѣ вѣрѣѣтъ;
тѣшко и горкъ нимѣ; тѣ се предадени
на дѣвола тогѣи, кѣдасѣ, Ѣвы чти-
ый кѣтъ Ѣ небѣ, Ѣгѣи кѣдаги ни-
сѣтъ; и кѣдаги поствѣтъ на по-
ва

въ мѣстѣ, дѣка была хрѣтоса распатъ,
 и кѣда доиде хрѣтоса со сѣте стѣи агган,
 и кѣдасе собератъ предъ хрѣта и живыи
 оумѣны чѣвѣцы, тогда кѣда ѡживеа
 изъ сѣте оумѣны; и кѣдасе молди сѣте
 на **ЛГ** години, сѣте кѣдасе **Е**дина бои,
 мужъ и жена се едины лице; ѡправите
 кѣдасе зарадоватъ голема радость
 кога кѣда видатъ.

Чтнотго крѣта, ѡгрѣшнѣи и небѣрнѣи стра
 шни кѣдасе оупаѡшатъ и кѣдасе ѡвори
 предъ нихъ страшнаѡма длавока, и
 кѣда прѡти бѣтъ ѡгган, даги фальпѡтъ
 оумѡта, цѡе силнѣи ѡгнѣ; ѡправи
 те кѣда лѣтнѡтъ високѡ кѡкѡ ѡрлви
 и кѣдасе линый и свѣтан, кѡкѡ лице,
 и

и хубави како агли грѣшните
 кадо рѣчатъ; ѿхъ зошо не се покѣ-
 хте; ѿтѣ сегѣ, кой се покѣатъ; хрѣ-
 стѣ ги простѣ нѣма члвцы грѣшнѣ,
 колкѣ грѣшенъ дѣволъ; и тои да се
 покѣе и неги простѣ **Вѣ**ка хрѣстѣ:

Садшайте снукѣи вѣе, шо стѣ грѣшнѣ;
 хрѣстѣ простѣ дѣволъ, и всѣ вѣ
 простѣ; ѿми сака да се покѣете; не се
 мѣчма хрѣстѣ зо правите ѿми семѣ
 чма зо грѣшните; така рѣкѣ хрѣстѣ:

Жена ѿкѣ заборава своѣ чѣдо;
 ѿ ѿвѣсѣ невѣ заборавама, кой имѣ-
 атъ вѣра бжѣа и кой чисто живеатъ;

а кой не мата кбра, и грѣшны живѣтъ,
 нѣхъ не кѣ даги видѣ; они смѣддѣтъ
 бѣе каиш пси.

Оны се дѣволски хрѣтоса кыка, сѣте
 чѣвѣцы; и така казѣе: кой чѣка на моѣ
 кратѣ, имѣ шѣ вѣрдѣмѣ тока е чѣканѣ
 кой имѣтъ кбра, тые, сѣ вжѣи, а кой не
 кбрѣдѣтъ бѣнѣе, тѣи е сѣ дѣволскѣи, и да
 сѣ чѣкѣтъ шѣ сѣтъ грѣховѣи, и да сѣ исповѣдѣ.
 те сѣчкѣте грѣховѣи. а ма аѣко сѣ исповѣдѣтъ,
 а не сѣ оупѣшѣтъ шѣ бѣа, не имѣ прѣстѣе
 бѣа ни бѣдѣнѣ грѣхѣ; защѣо не мата кбры:

кые

вѣѣ видѣте на оубоѣ вѣкѣ, колѣку ѣма
 голѣми страхови; кога фѣнатѣ некогѣ
 за кѣба хѣтѣ; ѣ го поведѣтѣ, да го сѣда
 тѣ; той човѣкѣ ѣ страхѣ оумѣ за гѣбѣѣ,
 ѣ гѣда страшишѣ, ѣ грѣло мѣсе ѣ зсѣшѣѣ,
 ѣ крѣвта ѣ лице то мѣ за гѣнѣѣ, тога ѣ
 нищо не мѣ ѣ мило ѣ оубоѣ кѣкѣ, ѣми гѣ
 да по човѣцы, да ли ѣма некоѣ, да го кѣр
 тѣдѣисѣ ѣ тѣа люта смѣртѣ; такѣкѣ ѣ стра
 хѣ, кога сѣ човѣцы ѣсповѣдѣтѣ:

За що сѣ грѣшни, ѣ ни хни дѣшы сѣ зарѣ
 бени оу рѣки дѣволски: ѣмѣ хѣвникѣ
 ѣзвѣдѣѣ ѣ ѣ

и звѣдѣе и ѿ купѣ грѣшнѣи човѣцы ѿ мѣ-
 ки вѣчнѣи; и ѿ корѣ раѣи на дѣшы хрѣ-
 стѣнскѣи; и имѣ дѣла крила, да лѣтнатъ на
 небо; чѣете ли колѣво есиано стѣе исповѣда-
 нѣе; да знѣете чистѣ; за цѣо дѣховникъ зе-
 ма дѣшы грѣшнѣи ѿ рѣки дѣволски, и ги-
 ловѣдѣе оу црѣтво бжѣе, кон несѣ оу плаш-
 атъ, кога сѣ и спокѣдѣатъ; а ѿни такѣ
 кѣдасѣ оу плашатъ на страшенъ сѣдъ бжѣи,
 тамѣ кѣдасѣ поаватъ голы и тѣмни, и стра-
 шни, и кѣдѣ прѣти бжѣи ѿтѣли немѣлости.
 вѣи, да имѣ вѣзатъ рѣки и нѣги оу
 страшни синдѣиры желѣзни; и кѣдѣ ги
 забѣдѣатъ

за вѣдѣтъ оу мѣки, а правите никакъ
некъ да се ни гадни, ни жѣдни: оны къда
се ситы ѿ сѣа причестна, и сега ѿ ма
двѣ тѣла на небо, хрѣтосъ и пресѣа
къда: тѣ се на те хрѣтѣни оу рнекъ,
тѣ ѿише на небо, така правите, къда
йдѣтъ на небо: при хрѣтѣ, а грѣшните;
къда речѣтъ: ѿхъ тѣшко, и горко на
мъ; за що не се покаѣхте: да се прокле-
ти тѣ години и тѣ дни, що смѣ живѣа ле-
вѣзъ покаѣнїе, а тѣ, кои ѿмѣа грѣхо-
ви, пакъ се покаѣа, блазѣ на нихъ, о-
ны къда се со правите оу раи, и тѣ, ко-
и се

и се мажале со бѣладо, тѣе тамъ и кѣда
 ги помажѣтъ со кивритъ; за що ѡ-
 ни носиле лице дѣволицко; и за тѣе грѣ-
 хови кѣдги ѡдѣтъ и грызѣтъ лютин
 змѣи, и страшни жѣбы, ѡхъ тогаи кѣ-
 да се заплачатъ грѣшните, и кѣдо се
 плашатъ дѣшы ѡ снаги; едни ѡ дѣш-
 грѣшните дѣшы ѡ снагите нихни; и
 кѣда се хѣлатъ и клеветѣтъ едни дѣ-
 ги, дѣшы и снаги; ѡма аггли бжїи кѣда
 ги наказѣтъ со сна, и кѣда влѣзѣтъ
 дѣшите ѡ снагите: тогаи кѣда речѣ-
 тѣ дѣшите на снагите; да стѣ прокле-
 ти вые

ти вые снаги: вые сосы многѣ ѿдѣнѣ и со
 многѣ вѣно пїенѣ; вые стѣны затвориле
 намъ рай: тїе грі грѣхови оубиватъ
 многѣ дѣшы хрїтїанскїи сосы тїе грѣховнї:
 бїе, и бодѣ, и гѣби дїаволъ човѣцы, тїе
 грѣхови се стѣблы дїаволскїи, и на кѣ не
 може дїаволъ, да оубїе и да зогѣби че
 ловѣцы, ѿ ма многѣ ѿдѣнѣ, и многѣ
 пїенѣ, и многѣ спїенѣ: тїе грѣхови испо
 двѣтѣ ѿ човѣцы ѿггали бжїи; и до во
 дѣтѣ при нїхъ дїаволи, и кога се дїа
 воли при човѣцы, тїе ѿслѣпѣватъ оум
 на тїе човѣцы, и тїе човѣцы ходѣтѣ и
 живѣѣтѣ кѣиѣ слѣпи, тїе грѣхови се оу

ОУЗДЫ ДІАВОЛСКІН: НЕ МОЖЕ ДІАВОЛЪ ІНШ
 КА ДА ОУВІЕ ЧОВЕЦЫ, А МІ КОГАСЕ ПІАНИ:
 ЗА ЦО КОГАСЕ ПРЭЗКИ, СЕ ЧУВАТЪ, І ОУМА
 ІМЪ Ё ЧІСТЪ, І ДІАВОЛЪ ХОДИ ПО ЧОВЕЦЫ,
 І ГІ ВЛЕЧЕ НА ПРОКЛЄТО ПІАНИСТВО, І КО
 ЛІС СЕ А ПІАТЪ, ТОГАН СІТЕ ПІАНИ, ТІС СЕ
 ОУРЪКИ ДІАВОЛСКІН: ЗА ТОВА КБДА РЕЧА
 ТЪ СНІГІТЕ НА ДУШЫТЕ, ДА СІТЕ ПРОКЛЄ
 ТИ ВІЕ ДУШЫ: ВІЕ СІТЕ ІМАЛЕ ОУМА І
 РАЗУМА; НЫЕ СНІГИ СІТЕ ЗЕМЛА; А ВІЕ
 ДУШЫ А БГА, СІТЕ ОУМНИ І РАЗУМНИ;
 ЗА ТОВА СЕ ЧОВЕЦЫ ДОЖНИ ДА НЕ СЛІША
 ТЪ СНІГИ: ЗА ЦО ПРЪВЪ ДУШМАНЪ НА ДУ
 ША

(КД)

шѡ снѡгѡтѡ ѣ, и голѣмѡ стрѡхѡ на грѣшнѣ,
за шѡ кѣдѡ глѣдѡтъ страшнѣи
дѣволи, сегѡ живѡ човѣкѡ да видѣи дѣво
ла, да иде дѣволѡ при човѣка; той човѣ
кѡ ѡ стрѡхѡ бы скѡчилѡ оу ѡгнѣ, илѣ
оу водѣ, да се оудавѣ; илѣ бы се оубѣ
лѡ ѡ стрѡхѡ; за шѡ не мѡже да трѣпѣи;
да глѣдѡ страшно лице дѣволско; коѡкѡ
кѣдѡ поднѡтъ грѣшнѣ оу мѣкѣтѣ;
тогаѣ кѣдѡ запѣѡтъ ѡгнѣи чѡдѣи и дѣ
вѣи слаѣки пѣсѣни, да славословѡтъ бѣга все
держѣтелеѡ: ѡ грѣшнѣ со многоѡ слѣзи
и плачь, кѣдѡ рѣчѡтъ:

(Ке)

Охъ! какъ несмѣ оумреле млада,
ды, бысѣ къртѣли сале ѿ овой стра-
хъ и ѿ овиѣ люти тѣки; и кѣдѣ по-
сѣкатъ смѣрть, да оумрѣтъ, ѿ
смѣрть кѣдѣ побѣгне ѿ нихъ, тогда
кѣдѣ фѣнатъ, да выкатъ бѣлате
гѣри и планини, да ны покраѣете живы;
бѣлате и выѣ свѣровы, да ны изѣдете
живы, докатъ несмѣ паднале оумлю-
ти тѣки.

Охъ! тѣшко и горко намъ; за цѣ-
смѣ сѣшале снага, и кѣдѣ погледѣтъ
на престѣа бѣа; она да моли хѣта
за нихъ,

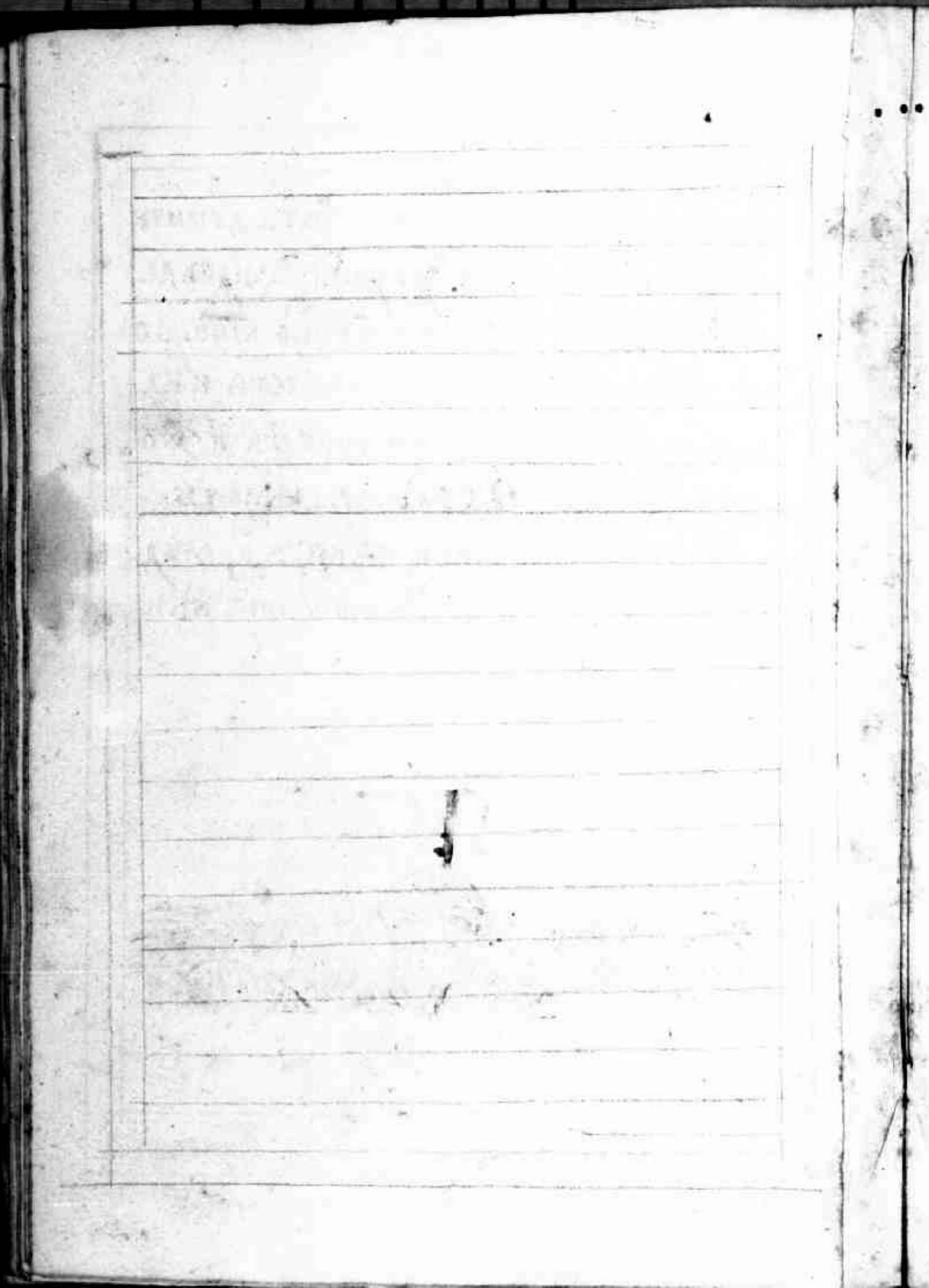
за нихъ, даги прости; а она кѣда имъ
 рече; ѿ секии часъ, и день и ношь моле
 хъ сна моего за васъ; а вые слѣпи;
 за що не се покаѣхте: вые сте слѣша
 ле снага и дѣвола, сега снъ мой не е
 милостивъ, а ми е сѣдѣа страхенъ, се
 га онъ не слѣша никого: тогда кѣда
 речѣтъ грѣшните:

Сте быле сынове бжїи: а сега сын
 ове дѣволскїи; сте може ле да быде
 те сыти; а сега кѣда да сте глѣдн
 во вѣки; и ѿ глѣдн грѣшните кѣда
 си ѡдѣтъ и жвѣкатъ, и грызатъ
 ѡзыцѣте,

ѿзыщете, погѣи, кѣдѣ речѣтъ дѣшите
 на снагитѣ: тѣшко ѿ горко вѣтъ прокле
 ти снаги, тѣе маѣдѣжи, ѿ това вѣно, що
 стѣ пила безѣ хресѣтъ, тѣе сего кѣдѣ
 асе оучинѣтъ дѣви горѣтъ ѿ мѣ
 чѣтъ, пѣка кѣдѣ асе раздѣлѣтъ
 грѣшните оу. люти мѣки, ѿ правед
 ните при хрѣто вѣ безконѣчнѣ вѣк
 и, ѿминѣ.

СЛОВО
ВТОРОЕ СВАТАГО.

ПРОРОКА ДАНИИЛА.

Той святой пророкъ Даниилъ ви-
дѣлъ суровыя сѣды бжій. **Т**акъ
казѣе видѣхъ кѣтхого дѣтми, дондеже
прѣобы поставишася, и сѣдѣ превѣчи-
ый на прѣтолѣ огненномъ: и ѿколѣ не-
го

(1)

го тмамы темъ архангели и ангели
служачу емъ со страхомъ; и потеи
рѣка огненна, тамъ рѣка врие стра
шна, и клокоти тамъ кждо завлече
грѣшните оубвчно мѣка; да се мѣча
тъ со съ дѣвола; и той стый пррокъ.

Данилъ ꙗко тово видѣнїе многу се
оуплашилъ, защо видѣлъ, како кѣ
да бѣде страшенъ судъ бжїй, и мно
гу ималъ страхъ, и плакалъ ꙗко
во страшно видѣнїе; и мало тово вре
ме царь невѣренъ: той царь нещомъ
заповѣдалъ ꙗко гасъ на того

(лв)

сѣго пророка.

Данїилъ, и го фразилъ на ара-
лани: живъ даго и зедатъ: ѿле чѣ-
до дивно, и многѣ големо! таковїи си-
лїи, и страшни арсла̀ни, и ѿ три дни
гладни него и зеле, ѿми мѣсе поклонї-
ле, и ноги мѣ лизале, и кро̀тки мѣсе оу-
чинїле, какѣ овцы на овчарь; гедай-
те сега, кой и ма вѣра и чисто жив-
ее: той свѣтый пророкъ.

Данїилъ не ма никаковъ грѣхъ,
и былъ чистъ какѣ ѡглаз бжїи; и
три дни сѣдѣлъ при гладни арсла̀ни
оу ма

оу іама длавока за тво ренъ; а
 тіе люти свѣри ѿ стѣгн іма ле
 страхъ ѿ негѡ: за що во оустѡ нѡ-
 сила мѣтви і іма азъ бѣа оу негѡво
 душа: за това не можеле даго ізе-
 дати арслаһите; слышайте бые, що
 никѡи патъ несе молиа бѣѡ, ни слыш
 ате, що ви оучи хрѣтосъ оу стѡе
Вангеліе; ѡми ходите бѣзъ страхъ
 бжій; тѣшко і горко вамъ, кѣдѡ биде
 на вѡше оумираѣнѣ; сеіи денъ дава
 те на дїавола хїліади: вѡшы грѣшни
 рѣчи і зворѡки і сїте вѡши рѣчи грѣ
 шни

(лг)

шнн гн пнше днвопз оу неговн певтерн;
кые слепз оумз не кнднте те оузды, цо
вы зауздылз днвопз; н влече оу вбчнн
мбкн, сегн човецы кнкн слепн нн секо
сло трзчатз, кнкн пнтенн снджнрн пнтн,
гн кнкнтз, днги врззатз, н онн ходн
тз, н трзчатз днги врззатз оу снджнрн,
ткн н днвопз трзчн н ходн по човецы,
скорн дн нмз врззе оумотз, днне позннн
тз свонте грбховн; многн се рлдде днво
пз зн те човецы, кон не мыслнтз грбховн
те н оумнрннб, те кон оумнрнтз безз покн
ннне, тешко н трдкно ннмз; снтн стнн бнле
чнстн кнкн вглн, н дннь н нощн се молнне
бгн; н сегн лгнтз, стннтз, кнкн довы
цы, н кнкн конн; ннсе прекрзстднтз, нн
метн.

(ЛД.)

метаніи чинають; спіють и дрёмають, діаво
ла імають затворило очі; не видать поють.
Бжій; а єдні се стриде сабги и иже
кари на діавола; не слухають щогі оучи
хрїтоса, а щогі оучи діавола: ходять
по вѣнѣ; и магін; шхв безѣмніи и мѣжи
и жєни; си кѣпѣвають сами вѣчно мѣка;
сами влазять оу ѡгнє; а не видать си
те стїи, шщо імає страх швѣа; и плак
ає, а сєгашніи хрїстїїани иже вжїє хѣлать,
и стѣе крещєніє испоганїє со проклато вѣ
енѣ и магін; сами се предавають на діавола,
Оухъ слєпи, и безѣмни, какѡ кѣдѡ да
детє джѣвѡпъ хрїстѣ; вѣє стє плюва
є на діавола, когѡ стєсе крѣ стїє, а
сєгѡ пакѣ се покланяють діавола со вѣен
ѣ и магін,

(ЛѢ.)

ѣ и могои, тѣе робѣтѣ на дѣвола; и чинѣ
тѣ и змѣтѣ на сатана, кога сѣ крѣсти
ле, оучиниле нѣхн дѣшы невѣсты на
Хрѣта; а тѣе, кои ходѣтѣ по блѣнѣ,
они оучиниле нѣхн дѣшы невѣсты на
дѣвола, сѣга сѣ слѣпы хрѣстіанитѣ; за
чѣо неги оучѣтѣ поповы; на нѣхн вѣка
прѣрокѣ.

Осіа Горе горе! скрѣша жрецы пѣтѣ
вожій; и прѣрокѣ Исѣіа вѣка: Сѣ прѣль
стѣле ѿ пѣанство пѣстырѣтѣ; и прѣрокѣ
Іереміа вѣка: Горе вамѣ бѣдетѣ пѣсты
рѣе; иже погубѣаютѣ, и расточѣютѣ ов
цы пѣствы моеѣ; зѣмѣтѣ волна и мле
кѣ, а овцы мой неги пѣсѣтѣ; една ѿ коза
гине

(13.)

гине ѿ вѣсѣ, кѣдѣи посѣкѣнѣ; тѣкъ гла-
голетъ адонои гдѣ;

Слои савѣдѣи, и сега има двѣ врата
ѿ корѣни, кои даки сѣка, да влѣвѣ, та-
къ влѣвѣ врата се казѣе вѣра: ѿми
така вѣра, кой не мѣде нищо ѿ око-
и вѣки; тѣе можатъ да влѣзѣтъ оу раи,
тѣко казѣе, кой мѣде нещо ѿ окои вѣки,
тѣе не можатъ, да влѣзѣтъ оу раи зацо
сѣ дѣшѣни вѣд; сѣ, цѣо имаѣтъ чокѣцы, да
то имаѣтъ какѣ чѣждо; зацо око на дѣ-
шѣ, оу мѣ; ѿ око оу мѣ мысли стока и па-
ри, кой тово мыслѣтъ, тѣе чокѣцы сѣ слѣ-
пи, и оу мѣ ни хни слѣпѣ; и комѣ мѣ ходи
оу мѣ тѣ мѣ и вѣ мѣ по мысли грѣшни,
тогда

тогѡи дѣшѡ бѣ въ зѡна оу темницы стра-
 шнои; и пакъ казѣженѡ твоѡ ѡкѡ
 лозѡ подовѣта; токъ ѣ плодъ на дѣшѡ,
 ѡкѡ ѡтѡ мысли бжїи и добри: зацїо
 мысли се бжїи; ѡ по мысли се дїаволски,
 кой ѡтѡ мысли добри, бжїи, тои сѡ мы-
 сли запокаѣнїе за рѡи: ѡ дрѣго ницо
 не мысли; ѡ кой ѡтѡ по мысли, тои мы-
 сли за овои бжїи за стока, за пари, тїе
 ни кой пѣтѡ несе готови за оумираѣ;
 тїе се далекѡ подѡ зѣмла затворѣни
 оу темницы страшни; да мысли всекїи
 човѣкъ какѡ къдѡ оумре; тїе се мыс-
 ли бжїи, тїе мысли чѣвѣтъ дѣшѡ ѡ грѣш-
 ни.

(ѦН?)

ни помысли: тогда ита душа блги мысли,
накк царски воини, и чѣвогъ своѡгоспо-
жа душа; затова трѣвде секій чавѣкъ;
да е караѣлъ на оумъ, да держи оу ма,
да него пѣша, да ходи по грѣшнн помысли,
защо оумъ нестои секій часъ ходи, ѡма
какк ходи така ходи, ѡкого держи са
и кѡта дама даде ракота; това е ра-
бота на оумъ, да мысли добри мысли,
това е блги мысли, да се моли бгѣ; ѡ
кои несе молитъ бгѣ; ѡти мыслитъ за
оной вѣкъ, тогда и нихни незаѣденъ оу-
мъ ходи по оши и грѣшнн помысли,
оумъ доводи оу човѣцы и ѡглм, и дѡ-
воли; незаѣденъ оумъ доводи на човѣ-
цы дѡволи хртось реказ; и рѣже еста
скорѡви

(ЛѢТ.)

СОКРОБИЩЕ ВАШЕ, ТОМУ БЪДЕТЪ И СРЦЕ ВАШЕ;
КАКО КАЗЪЕ, ДЕСА Е ЧОВЕКЪ ОУМЪ, ТОМУ МЪ
Е И ДУШАТА; ОДЕРЖИ ОУМЪ ОУ СЕБЕ, ДА СЕ ДА НЕМА
ГРѢШНИ ПОМЫСЛИ; ТОГДА И ДУША БЛИЗЪ ПРИ БГѢ, О
ОКО НЕ ДЕРЖИ ОУМЪ О ГРѢШНИ ПОМЫСЛИ, ТОГДА
И ДУША САМА И ГОЛА; НЕМА КОЙ, ДА НАУЧЕВА.
СМѢ ДОЛЖНИ ДА ТРЪПИТЕ СЕ, ЦО НИ ДОЙДЕ
БОЛѢСТЬ, НИ СПРОСЯЩА, И ДА НЕ ХУБАТЪ
ИМА БЖІЕ; ПРОЩА БГЪ НА ЧОВЕЦЫ ГАЗЕПЫ;
ЗАЩО КОГО НЕГО НАКАЖЕ БГЪ, ТЕСКО НЕ МЪ;
ТІЕ СЕ ДО ЛЕКА О БГѢ; БЛАЗЕ НА СПРОСЯЩИ И
МА БОЛНИ; О МНОГѢ СТРАШНИ НА БОГАТИ;
И НА ЗДРАВИ; ОНИ ДА ЛЕЧЕ О СТОАТЪ О ОУ
ТѢШЕНІА БЖІА; ПЕРВО ВРѢТЕ БЫЛЕ ЧЪДНИ
ХРТИАНИ; ОНИ И НИГДЕ ДА СЕ, НИ МЫСЛИТЕ ЗА
ОБОИ ВѢКА, О МИ ДЕНЬ И НОЦЬ МЫСЛИТЕ ЗА
ОНОИ ВѢКА;

(л)

ОНОЙ ВЪКЪ; ЗАТОВА ѿСТАВИЛЕ СЛАДКИ
РАБОТИ ѿ ОВОЙ ВЪКЪ, И СЕ ОУЧИНИЛЕ ПУСТЫ-
НИКАМИ; ОНИ МЫСЛИЛЕ: ѿКШ БЫСЕ ѿЖЕН-
ИЛЕ, НЕБЫ МОГЛЕ, ДА СИ ЧУВАТЪ ДУШЫТЕ
ѿ ГРѢХОВИ; ЗАТОВА СЕ, ЦЮ ИМАЛЕ, ѿСТА-
ВИЛЕ, И ѿТИШЛЕ ПО ГОРИ, ПО ПЛОНИНИ,
ГОЛИ И БОСИ, ГЛАДНИ И ЖЕДНИ; И ЖИВЕЛЕ ПРИ
СТРАШНИ ДРАСЛАНИ, И ПРИ ЛЮТИ ЗМІИ, И ПРИ
ДІВІИ СВѢРОВИ; А БЫЛЕ ЕДНИ ѿ НИХЪ ЦА-
РСКІИ ЧЕДА; А ЗАРОДИ СВОИ ДУШЫ ДА НЕГІ
ЗАГОВОТЪ, ХОДИЛЕ СЕКІИ ДЕНЬ КАКШ ОУТ-
РЕНИ; И НИКОИ НЕ МОЖЕ, ДА ИСКАЖЕ НИХИ
И ЗАХМЕТИ, ПО 40. И ПО 50 И 60 ГОДИ-
НИ; СЕКІИ ДЕНЬ БЫЛЕ ГЛАДНИ И ЖЕДНИ, И
ГОЛИ КАКШ ѿ МАЙКА РОЖДЕНИ, И ѿ ГОЛЕ-
ТИ ЗАХМЕТИ КАКШ ОУТРЕНИ БЫЛЕ, А БЫЛЕ
ЧІСТИ КАКШ

(МА)

чисти колісв ѿгелн, сось пакви зо хресте се иде оу
рай: ѿ дрдгін стін мбученицы цогі мбучае за вѣра
хротова, Трїста ѿ БО годїни секїи дєнь мбучле
мнѡгѡ тѡрли мѡки; ѡднї жїквы ги ддрале; ѿ дрд
гїн ѿ висоїки камєнкѣ пѡщалеги долѡ, да се оубї
атъ; ѿ дрдгїн оу фѣрни ги пеклє жїквы; ѿ оу ко
зїни ги варилє: ѿ на чѡрковы ги вртєлє; ѿ на
врслаїни ги жїквы ги да вѡлє, да ги ѿдатъ, ѿ на
зїн ги фржаѡлє, да ги оутрызатъ, ѿ оу смрзѡде
ни темницы ги затворѡлє, ѿ мнѡгѡ стїи мбуч
еницы оу смрзѡдени темницы се престѡвилє;
Слѡшайте, ѿ да видїте, колїсв голєми тѣшкн
мѡки претрѡпелє стїи мбученицы: тїє се томо
со ѡрхїггєли, ѿ ѡггєли, така ги почитѡтѡтѡ
ѿ црковь; хєрѡвїты ѿ серафїты, зо цѡ оу
нїхъ ѿ оу нїхнї дѡшы сѣдѡлѡ хрѡгѡ, ѿ ѡнї
помїналє ѿ зв ѿглєни оушы; ѡ сєгѡ нї мбча
тѡ, нї вїатѡ, нї тїаднї, нї жєднї, ѿ сѡтн
хѡдатѡ по стрємнїнї прѡпасти дїѡволєки;

Христосъ работилъ 13 години древодѣлецъ, да
 ги научи насъ, и нынѣ да работиме, да не го-
 деме чуждый потъ; пока кога станѣлъ 30.
 години, собралъ стѣнъ оубы, ходилъ три годи-
 ни, оубы чѣда оучилъ, оубрѣни ѡживилъ;
 ѡ петъ хабьови петъ хилѣди мѣжи носылъ,
 ѡ жени и дѣца ѡле ѡ тѣ хабьови; и собралъ
 стѣнъ оубы 2. 1. коша чрѣди; по сѣ.

Евреи ѡ зависть многѣ го мѣчале, Оу хилѣ-
 ди поти го оудариле потокомъ кровно и пре кров-
 но лице; го бжале, сѣто тѣло него во было в.
 два рѣна; по тѣ люты мѣки го распѣле на
 крѣтъ, и мѣ забиле оу рѣки и оу ноги го-
 лѣмъ клинцы, ѡ той ѡнѣецъ бжій сѣте
 тѣ мѣки претрѣгѣлъ за ради насъ,
 даны ѡкупѣ ѡ рѣки дѣволски, и кога
 былъ христосъ на крѣтъ, три сахати
 сѣнце сѣ потемнѣло; и три сахати зе-
 мля

ма̀ се трѣсла стра́шнѡ, и ѡживѣле сѣте
 оу́трѣни тѡмѡ оу́стѣй гра́дѣ Іеру-
 салѣмѣ, и мнѡгѡ кои́ бы́ле стѣнѣ, ги-
 ки́дѣле; ка́кѡ тѣ ѡживѣле; та́ка ка́ждѡ ѡ-
 живѣа́тъ тѡмѡ на о́ной вѣкъ, и да ка́-
 жемъ, сега́ ви́кѡтъ чо́вѣцы, нѣ́ тѣшико
 ѡ вергѣа́, да позна́емѣ пра́во и́чи́сто,
 да не ху́димѣ и́ма бж́іе; ко́е ѣ́ потѣ-
 шко да́ли вергѣа́, и́ли лю́ти мѣ́ки,
 мнѡгѡ ѣ́ потѣшко мѣ́ки ѡ вергѣа́; то́-
 гѡи́ не со́ле па́ри, и́ли о́ни дава́ле па́-
 ри, ко́и ѡста́ви вѣ́ра бж́іа, ѡ́мѡ се-
 тѣи и мѣ́ки, и жѣни, и дѣ́ца не ѡста́вилѣ вѣ́-
 ра, ѡ́ми ходи́ле на мѣ́ки, ка́кѡ на радость
 ѡ́ сега́ та́кѡ да мѣ́чатъ, да́ли бы́се на-

шелъ ѿ десетъ хіліади единыхъ, да претрѣзпи
 такви люти и тѣшки мѣки: ѿмѡ тѣ стѣн
 оу тѣжки мѣки прѣале пѣсни бжїи; ѿмѡ
 тѣ хрѣтїѡнни и мѡле и носїле оу нїхни оу-
 сты и нїхно срдце и мѡ хрѣтѡво; непрестѡ и
 нѡ чнтѡле:

Гдн, Іисе хрѣте снє бжїи, помїлѡи мѡ грѣ-
 шнаго; ѡни секїи чѡсѡ хрѣтѡ молїле, и хрѣ-
 тѡ выкѡле, да и мѡ помѡже и даги оу крѣ-
 пї: хрѣтѡ выкѡле и хрѣтѡ молїле; за това
 и хрѣтѡсѡ оу нїхни дѡши и сѣдѡлѡ, и
 жївола хрѣтѡсѡ и и мѡ дѡла сїла, и крѣп-
 ость: ѡни, ѡкѡ не бы сѣ молїле на хрѣтѡ сѣ-
 кїи чѡсѡ, не бы можѣле, да претрѣзпѡтѡ
 тѡлкѡ люти мѣки; за това не вѣрните
 тї фрѡла оу огнѡ, да и згорѡтѡ,
 ѡ ѡни не можѣла даги и згорї: и ѡ.

(16)

трѡвъ не можелъ даги ѡ трѡвъ; и
арслони не можеле, даги и зѣдотъ,
и люти з мѣи не можеле даги оугры-
зотъ.

Олевѣра, колкѣ е' силна; и моле-
нѣ бѣа, и чисто живѣнѣ; ѡмѣтѣ
бжїи хрѣтїани никой поѣтъ несе ѡ-
пїле, и не бѣле пїѣни: и никой не пѣ-
лъ пѣсни дїаволски, ни свидѣле; ни ие-
рѣле; ни сїте мѣжи и жѣни книга
знѣле вѣчѣрз, и оугрѣ читѣле, бѣа
молїле; ѡ сего не молѣтъ бѣа; ѡмѣ
пѣтъ пѣсни дїаволѣ и се рѣдѣ дїав-
ола со нїхни дшѣ; и не лежалѣ со жѣ
ни сѣкїи дѣнь; чисто живѣле какѣ ѡ
гглі; ѡ сего ѡ грѣшно живѣнѣ и ѡ

(А҃҃҃)

проклято пїанство оу́мъ за҃губиле,
се оу́чиниле ка́кѡ без҃мнїи доб
нцы ѿ 50 и ѿ 60 и ѿ 70 годни
и се же́натъ, по три же́ни; три же
ни не дава зако́нъ; имъ влєгола
владнїи дїавола, и ги влєче оу́
мѡки вѣчнїи, ѡ онї ка́кѡ слєпи;
ѡ да тѣ вериги и оу́злы дїав
олскїи; онї слєпи и невѣрнї не
се молатъ на хр҃та; ѡ ти хо
датъ по проклято бо́енѣ, и
матїи; ѡ хъ слєпи дѣщы, и не
вѣрнї човєцы, за що се писѣ
те на дїавола; дїавола ги
мѡчи; ѡ онї пакъ викатъ
дїавола ѿ хъ, голєтѡ слєп.

отъ:

Слушайте, хрѣтосъ, кога родилъ
 по землѣ, и спадилъ ѿ еденъ човѣ-
 къ многѣ дїаволи; а тїе дїаволи
 се молили на хрѣта, да ѿмъ даде
 ѿзїиъ, да влезотъ оу свїни; а
 бѣзъ ѿзїиъ не мѡжеде да впе-
 затъ оу свїните; кога не мѡже дїа-
 волъ да влѣзе бѣзъ ѿзїиъ оу свї-
 ни; то ѿ хїчъ не мѡже да влѣзъ оу
 къщѣ, и оу домъ бжїи; нїе сїчк-
 и хрѣтїани стѣ домовы, и къщы
 бжїи; за що стѣ се причастиле пѣ-
 ло ѿ кровъ хрѣтовѣ, не мѡже дїаво-
 лъ, да влѣзе при хрѣта: оу вѣрїи

(А҃Н)

Хр҃тїа҃ни живеє Хр҃тосъ, ѡ кѡи човѣ
цы не маѣ чїста вѣра, оу҃ ни хъ жи
вее дїаволъ, тїе се конакъ дїавол
скїй; за цѡ ходи дїаволъ по човѣцы;
и рыко, какъ ѡрїсланъ; сака, да ни
и зѣде живы; той не ѡде мѣсо, ни пїе
кръвь; ѡмн ходи по сїте човѣцы;
имъ краде ѡ срдце вѣра, и имъ
краде оумотъ; и дава на човѣцы
невѣрїе: имъ дава страхъ, долги
има ѡ дїавола; ѡ кѡи иматъ
страхъ ѡ дїавола; тїе бѣга не ма
ѣ, и неєе бжїи; тїе се вразѡни и
заздѡни со оузды дїаволски, со
съ говѡ лѡви и фѡща дїаволъ чов
ѣцы; за говѡ казѣе стѣи Іѡаннъ

Госпóвъ: стра́хъ мѣкы ѿматъ:
 такъ казѣе, кони ѿматъ стра́хъ ѿ дѣа
 вола, тѣе човѣцы бѣа не́матъ; тѣе се
 безбо́жни сѣте хрѣтіа́ни, и мѣжи ѿже
 ни; ѿматъ, да се вориме со́съ дѣа вола,
 не се ворѣ со́съ дѣа вола; тѣе човѣцы не
 мо́жатъ; да се кóрталѣсатъ ѿ рѣки дѣ
 а вола; о́ни, кони ѿматъ стра́хъ ѿ дѣа
 вола, о́ни не се бѣжи, ко́гда ѿще́ живыи не
 се бѣжи; тѣе и ко́гда оу́мратъ, не се вѣ
 жи; за́що не мо́ле стра́хъ ѿ бѣа, а́ми
 се во́ле ѿ дѣа вола; и такъ пише,
 бра́тѣе да се протѣвите дѣа вола, и то́й кѣ
 да повѣгне ѿ вѣса, то́ва е протѣвѣнѣ,
 да не вѣ стра́хъ ѿ дѣа вола и да не чѣн
 ите, що́ е грѣшно, и да не савшате сна́га
 на грѣховѣ, то́ва е протѣвѣнѣ дѣа вола
 и да се пока́ете, за́що ѿде оу́мѣданѣ, и
 не зна́ете, ко́гда кѣда́ ни грѣвѣне; и кѣ

(Н)

да ни по сече страшна секира БЖІА,
люта смерть и кждани ѿнесе тамо
на страшенъ судіа.

Иисъ; Хрѣтосъ, той тамо несе и змолве
ѿ оуде, до катъ сме живы; е много
милувъ, и прощава секомъ сичките грѣ
хови; и така рекъ хрѣтосъ; сите хрѣ
тѣни и мѣжи, и жѣни да иматъ на оумъ
и това да мыслатъ овые четвѣри рѣчи;
кой мысли тѣ рѣчи, може да быде снъ бо
гѣи; и може да побѣгне ѿ сите грѣхови, и мо
же да оумъ оучи стѣ покаяніе, секи
тѣва да мысли: **А**, смерть, **Б**, судъ,
Г. царство нѣное, **Д**, мѣка вѣчнаа.
сохрані гдѣи, всѣхъ православныхъ
ѿ шѣна страны,
и насъ, помилуй
АМИНЬ.

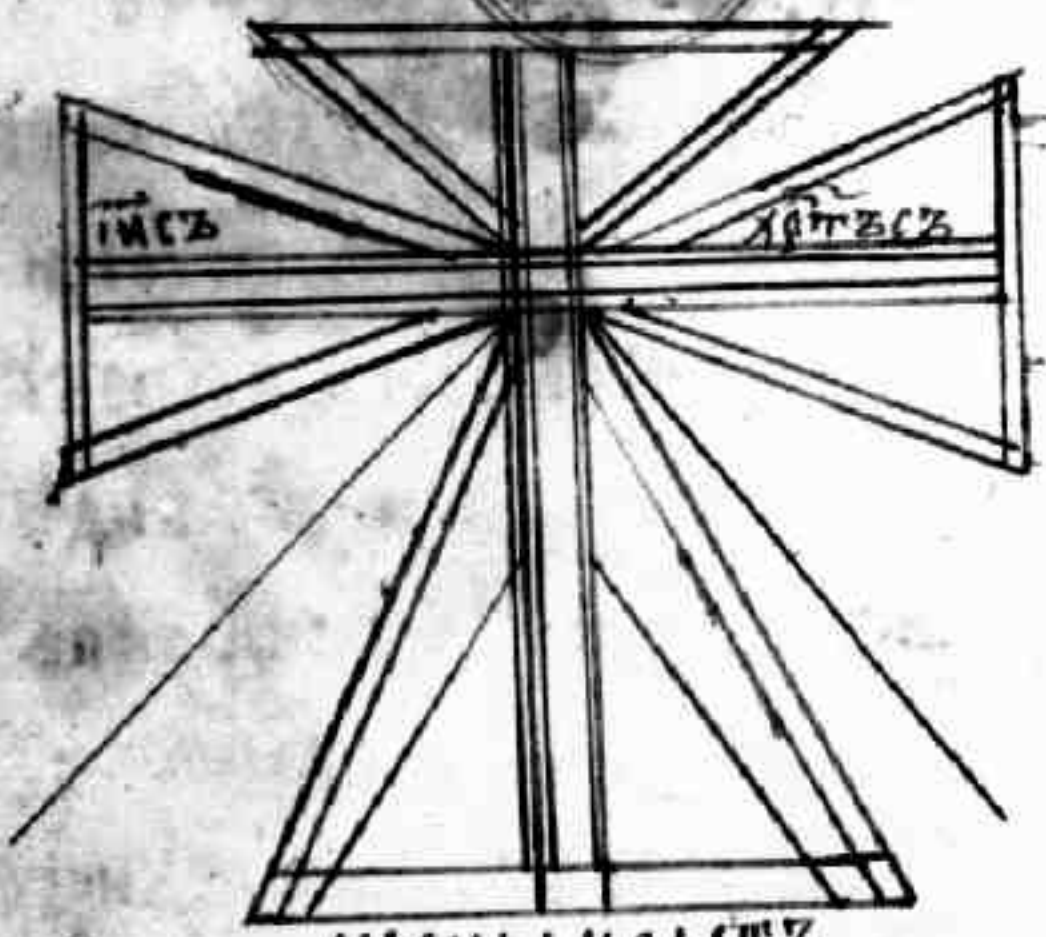
(на)

Погрѣшкы.

листь	рядъ	мѣсто	чети.
3	3		го
5	5	морето	морината
"	16	кѣдан	кѣданги
7	11	пррокъ	Иваннъ
8	4	чакатъ	чекатъ
13	10	или кезаьвратъ	и небо
15	16	линый	личны
17	9	ситъ	сите
19	10	толы	грѣшните
20	5	на те	на ситени
24	10	завовѣатъ	зоповѣдатъ
30	13	зоповѣдалъ	завидѣлъ
34	3	странае	сторнае
36	4	аока	аеко
37	3	подовиго	подовиго
42	1	дрьводѣлецъ	дрьводѣль

44	листь	радъ	мѣсто	чѣти
44		16	ти	гѣ
»	»	17	ѡ ѡнѣ	ѡ ѡгнѣ
45		1	ѡ трѡвѣ	ѡ трѡви
»	»	6	живѣнѣ	живенѣ
46		9	спѣти	слѣты

Сенца Перовъ.

ЧЕСНЫ КРЪСТЪ
 приѡбъзъ 1864 годъ. Дек. 13 денъ!!!

